

lige regler, hvor der i praksis i øvrigt har udviklet sig et strengt ansvar for fagfejl.

Til stk. 2

Efter denne bestemmelse omfattes uforarbejdede jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter, fiskeriprodukter og produkter hidrørende fra jagt ikke af lovens anvendelsesområde.

Om baggrunden herfor henvises til de almindelige bemærkninger punkt 3.5.2. Afgrænsningen af, hvilke typer af råvarer der hermed undtages, sker i overensstemmelse med fortolkningen af begrebet »landbrugsvarer« i EF-traktatens art. 38, jfr. herved bilag II til traktaten.

Det er kun uforarbejdede produkter, der undtages fra lovens anvendelsesområde. Direktivet indeholder ingen nærmere afgrænsning af, hvad der skal forstås ved uforarbejdede landbrugsråvarer m.v. Det er i de indledende betragtninger anført, at det ikke forekommer »hensigtsmæssigt at medtage ansvar for landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt, undtagen når sådanne produkter har gennemgået en forarbejdning af industriel karakter, som kan forårsage en defekt ved produkterne«. Grænsen for, hvornår der er tale om forarbejdede produkter må antages at være snæver. Det er i forbindelse med forhandlingerne om direktivets udformning blevet nævnt, at f.eks. mælk, der på den enkelte gård samles på tanke og nedkøles, før den køres til mejeriet, vil være industrielt forarbejdet. Det tilsvarende må antages at gælde de fisk, der renses og lægges på is, inden fangsten bringes i land. Afgrænsningen er imidlertid behæftet med en del usikkerhed, og det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at give præcise retningslinier for, hvornår »landbrugsråvarer« kan siges at være forarbejdet i direktivets forstand.

Når en landbrugsråvare har gennemgået første forarbejdning, omfattes den af loven, og den producent, der har foretaget forarbejdningen, bliver ansvarlig for en skade, som følger af defekten ved produktet.

Til § 4

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 3 og beskriver den kreds af personer og virksomheder, som er ansvarlig efter lovforslaget.

Til stk. 1

Det er først og fremmest den egentlige producent, der ifalder ansvar. Ifølge bestemmelsens 1. led er producenten beskrevet som den, der fremstil-

ler et produkt. Herved forstås enhver, der har deltaget i produktionsprocessen af et produkt. Dette gælder, uanset om der er tale om industriel eller håndværksmæssig produktion.

I bestemmelsens 2. led beskrives den situation, hvor der vanskeligt kan tales om fremstilling, som følge af, at produktet helt eller delvis er natur-skabt. Producenten er her beskrevet som den, der *indsamler* eller *frembringer* et produkt.

Endelig omfatter bestemmelsens 3. led den situation, hvor den, der ikke har fremstillet et produkt, alligevel bliver ansvarlig, fordi han ved at anbringe sit navn, mærke eller andet kendetegn på produktet udgiver sig for at være dets producent.

Det kan formentlig i visse situationer give anledning til tvivl om den, der f.eks. har anbragt sit navn på produktet, derved kan siges at udgive sig for at være producent. I de tilfælde, hvor forbrugeren må få den opfattelse, at produktet er produceret af den pågældende, er dette uden videre tilstrækkeligt til, at den pågældende bliver anset som producent. I modsætning hertil kan nævnes de situationer, hvor et firma f.eks. i reklamøjemed sætter sit navn og adresse på et produkt. Det er ved afgørelsen af, om den pågældende er producent efter denne særlige bestemmelse uden betydning, om skadelidte i det konkrete tilfælde rent faktisk vidste, at produktet ikke er produceret af den, der udgiver sig for at være producent. Det må derimod tillægges betydning, om anbringelse af varemærke m.v. generelt er egnet til at give dette indtryk.

Det er kun de producenter, der for egen regning har deltaget i fremstillingsprocessen af et produkt, der er ansvarlig efter lovforslaget. Herved udelukkes personer, der alene udfører rent lønarbejde, fra at ifalde selvstændigt ansvar.

Det er ikke en betingelse for, at producenten kan ifalde ansvar, at han selv har fremstillet en eller flere dele af det færdige produkt. En fabrikant af elektronisk materiel, der alene samler komponenter, som han har købt hos forskellige delproducenter, er således producent i lovforslagets forstand. Om de afgrænsningsproblemer, der vil kunne opstå ved vurderingen af, om den pågældende er producent, eller om hans ydelse alene har karakter af en tjenesteydelse, henvises til bemærkningerne til § 3.

Det er som nævnt ikke kun producenten af det færdige produkt, der kan ifalde ansvar efter lovforslaget. Råvare- og delproducenter er ligesom færdigvareproducenter objektivt ansvarlige for en defekt ved de pågældende produkter. Producenten af det færdige produkt er som udgangspunkt an-